

برای رضای خدا

در زندگی باید اهل قناعت بود و به حدّ کفاف بسنده کرد. وقتی این‌گونه باشیم، از شر کاستی و فزونی مظاهر مادی دنیا تا حدود زیادی در امان می‌مانیم. البته این کار مقدماتی دارد. یکی از مهم‌ترین آن‌ها، این است که از همین ابتدا در انتخاب شغل آینده خویشت حساسیت لازم و درست را داشته باشیم. یعنی در انتخاب شغل، دنیا و آخرت را توأمان در نظر بگیریم. بدانیم آنچه به‌عنوان کار و شغل انجام می‌شود، به امور دنیوی و مادی محدود نمی‌شود، بلکه می‌تواند راهی باشد که فرد علاوه بر دنیا، به آخرت خوب نیز برساند. پس نباید هدفمان از شغل صرفاً کسب درآمد بالا باشد، نباید شغلی را برگزینیم که به آخرت ما لطمه وارد کند، یا شغلی که با خود، فراموشی یاد خدا را به همراه داشته باشد!

این یک اصل و قاعده و یکی از چارچوب‌های انتخاب شغل است. این همان است که در قرآن به‌روشنی، به آن اشاره شده است: «مردانی که هیچ تجارت و داد و ستدی آنان را از یاد خدا و برپایی نماز و دادن زکات باز نمی‌دارد و از روزی می‌ترسند که در آن دل‌ها و دیده‌ها دگرگون می‌شود» (نور، آیه ۳۷).

بله، تجارت و هر شغل دیگر نباید به نوعی باشد که ما را از یاد خدا باز دارد. باید ملاک‌های درست را در انتخاب شغل مدنظر قرار داد و در پی شغل مناسب بود. البته این برمی‌گردد به شکل و سبک زندگی ما. یعنی انتخاب شغل پیوند مستقیمی دارد با سبک زندگی.

اگر مبنای زندگی و هدف آن، تنها رفاه و برخورداری مادی و لذت بیشتر باشد، معلوم است که انتخاب شغل نیز در همان راستا و در جهت کسب درآمد بیشتر خواهد بود. آن وقت است که برای رسیدن به رفاه و درآمد بیشتر، به هر حرفه‌ای تن خواهیم داد و به هر فعالیتی دست خواهیم زد.

به یاد داشته باشیم، هر شغلی، علاوه بر آثار مادی، تبعات معنوی نیز در پی خواهد داشت. در چنین موقعیتی، معمولاً تبعات معنوی از نظر دور خواهد ماند. در انتخاب شغل نیز مثل هر کار دیگر باید عقلانیت را چراغ راه ساخت تا راه به سلامت برد. باید دوراندیش بود و پیش از هر انتخابی به جوانب آن اندیشید.

واقعیت آن است که هر قدر نتیجه مادی یک حرفه زیادتر باشد، نتایج معنوی آن باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد. گاه جنبه مادی یک حرفه به‌شدت و سوسه‌انگیز است!

نباید هر شغلی انتخاب شود! شاید کاری باشد که به اجتماع و اخلاق و مصالح عمومی زیان برساند. کسب درآمد از راه نادرست نیز از همین قبیل است. از همین‌رو، این کارها در اسلام حرام شمرده شده‌اند.

این توجه نکردن از عمده دلایلی است که باعث می‌شود پاره‌ای از افراد به‌راحتی به مشاغلی کاذب و حتی نامشروع روی بیاورند. اما خوشبختانه هستند خیل بی‌شماری که در انتخاب شغل، علاوه بر کسب درآمد برای رفع نیازهای مادی خویش، به مشروع بودن و میزان سودمندی آن برای مردم و جامعه نیز توجه دارند.

آری، باید در گزینش نوع کار و چگونگی انجام آن دقت و حساسیت داشت و در پی کسب و کاری بود که علاوه بر خیر دنیا، خیر و سعادت آخرت را نیز در پی داشته باشد. خداوند بزرگ فرموده است: بگو (آیا می‌خواهید) شما را از زیان‌کارترین مردم خبر دهیم؟ هم‌آنان که کوشش و کارشان در زندگی دنیا بر باد رفته است، اما خود گمان

حکمت

شغل همراه با پاکدامنی، بهتر از ثروت فراوانی است
که با گناهان به دست آید.

نهج البلاغه، نامه ۳۱، ترجمه مرحوم محمد دشتی (ره)

می کنند کار خوبی کرده اند (سوره کهف، آیات ۱۰۳ و ۱۰۴).

درست است که این آیه به همه فعالیت های افراد و همه سرمایه های
زندگی اشاره دارد، اما چه سرمایه ای بالاتر از عقل و هوش و نیروهای
خدادادی دیگر!

عمر و جوانی، همین ها که در همه عمر خرج شغل می شوند. یعنی
با انتخاب شغلی نامناسب، این نیروها به اعمالی ویرانگر یا بیهوده بدل
می شوند؛ گویی که همه آن ها بر باد رفته و نابود شده اند.

چرا با دست خود آینده و سرنوشت خویش را تباه کنیم؟ برای
پرهیزدادن از همین خسران است که می بینیم برخی شغل ها، به دلیل
دارا بودن ویژگی های ناپسند در اصل شغل یا نتایج آن، حرام شمرده
شده اند؛ حتی برخی شغل ها نیز به خاطر آسیب زدن به روح انسانی،
یا دارا بودن احتمال خطر انحراف از خوی انسانی و اسلامی، به عنوان
شغل های مکروه معرفی شده اند.

بنابراین، باید شغل و کار را با نگاهی جامع و آخرت گرایانه برگزید؛
کاری که این تبعات منفی را نداشته باشد و برای خودمان و جامعه
سودمند باشد.